DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI CEVAPLI

6. Sınıf · Türkçe · 14. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Ova Çocuk ve Mısır-İspanya-Norveç: Kültürel Karşılaştırma, Ek Halindeki Zamirler ve Sözcükte Yapı

T.D.6.1. Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme. · T.O.6.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının (kök, ek, zamir) anlamını bağlamdan hareketle tahmin edebilme. · T.O.6.14. Bilgi görsellerini, harita ve gezi metinlerini karşılaştırarak çıkarım yapabilme. · T.Y.6.18. Yazılarında karşılaştırma, örneklendirme ve betimleme yollarını TDK yazım kurallarına uygun kullanabilme.

HATIRLAYALIM

- Mısır (Nil/çöl), İspanya (Akdeniz/meydan) ve Norveç (fiyort/soğuk) coğrafyanın kültüre etkisini gösterir.
- Yapım eki almayan sözcük **basit**, yapım eki alan **türemiş**, iki sözcük kaynaşan **birleşiktir**.
- Ek zamirler **iyelik** ve **ilgi (-ki)**dir; bağlaç «ki» ayrı, ek «-ki» bitişik yazılır.

1 EŞLEŞTİRME

Görseldeki gezi kartlarında tanıtılan ülkeleri öne çıkan coğrafi ve kültürel özellikleriyle eşleştiriniz.

a 1. Mısır	a) Nil Nehri deltası, çöl iklimi ve kadim piramit mirası
c 2. İspanya	b) Derin fiyortlar, kuzey ışıkları ve kış sporlarıyla iç içe yaşam
b 3. Norveç	c) Ilıman Akdeniz iklimi, Endülüs mimarisi ve canlı meydan kültürü

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Gezi yazısı, ek hâlindeki zamirler ve yazım kurallarıyla ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Gezip görülen yerlerin doğasını ve kültürünü edebi dille anlatan türe gezi yazısı (seyahatname) denir.	☑	☐
«İnsanların» sözcüğü çok sayıda çekim eki aldığı için yapıca türemiş bir sözcüktür.	☐	☑
«Mısır'ın iklimi sıcak, Norveç'inki soğuktur.» cümlesindeki «-ki» düşen ismin yerini tutan ilgi zamiridir.	☑	☐
Özel adlara getirilen yapım ekleri «İspanyol'ca» örneğindeki gibi kesme işaretiyle ayrılır.	☐	☑

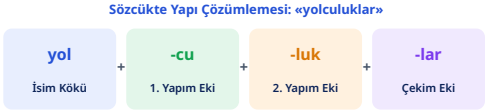
3 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Farklı ülkelerin kültürlerini anlatan gezi yazılarını okumak bakış açımıza neler kazandırır? Açıklayınız.

Farklı yaşam biçimlerine empati, saygı ve açık fikirlilikle yaklaşmamızı sağlayarak ufkumuzu genişletir.

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

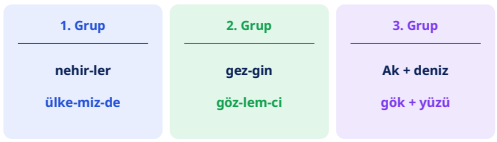
Görseldeki kök-ek treninde çözümlenen «yolculuklar» sözcüğü için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

(A) Hiç yapım eki almadığı için yapıca basit bir sözcüktür.
(B) İki ayrı kelimenin birleşmesiyle oluşmuş birleşik sözcüktür.
(C) İki yapım eki ve bir çekim eki almış türemiş bir sözcüktür.
(D) Çekim eki yapım eklerinden daha önce sözcüğe eklenmiştir.

5 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki sözcüklerin kök-ek durumlarını inceleyerek yapı türlerini (basit, türemiş, birleşik) tamamlayınız.

Örnek Sözcükler	Oluşum Özellikleri	Yapıca Türü
nehirler, ülkemizde	Yalnız çekim eki almıştır	Basit sözcük
gezgin, gözlemci	Kök + yapım eki (gövde)	Türemiş sözcük
Akdeniz, gökyüzü	İki sözcük kaynaşmıştır	Birleşik sözcük

6 BOŞLUK DOLDURMA

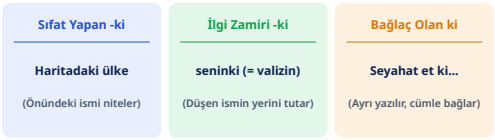
Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun dil bilgisi kavramlarıyla tamamlayınız.

benzetme · iyelik · karşılaştırma · kök

1. Sözcüğün anlamlı en küçük ve parçalanamayan bölümüne **kök** adı verilir.
2. İsimlere gelerek varlığın kime ait olduğunu bildiren eklere **iyelik** zamiri denir.
3. İki ülkenin benzer ve farklı yönlerini bir arada ortaya koymaya **karşılaştırma** denir.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki cümle çiftlerinden hangisinde altı çizili «-ki» eki düşen bir ismin yerini tutarak ilgi zamiri olmuştur?

A) Haritadaki ülkelerin başkentlerini tek tek inceledik.

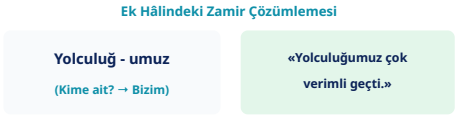
B) Akşamki belgeselde kuzey ışıklarını hayranlıkla izledik.

C) Benim valizim hazır, seninki kapının önünde bekliyor.

D) Seyahat et ki farklı kültürlere açık fikirli yaklaşasın.

8 KISA CEVAP

Görseldeki «Yolculuğumuz çok verimli geçti.» cümlesinde geçen ek hâlindeki zamiri bulup türünü yazınız.

«-umuz» eki (yolculuğ-umuz) «bizim» anlamı kattığı için

1. çoğul kişi iyelik zamiridir.

9 SIRALAMA

Görseldeki gezi yazısı oluşturma ve dil denetimi aşamalarını mantıksal sıraya göre 1'den 4'e sıralayınız.

4 4. Özel ad eklerini ve «ki» yazımını TDK kurallarına göre denetleme

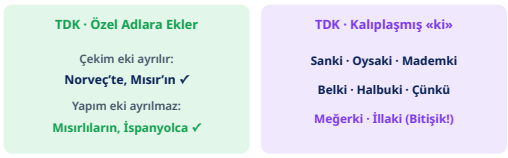
2 2. İzlenimleri betimleme ve karşılaştırmalarla gezi yazısına dönüştürme

3 3. Metindeki basit, türemiş ve birleşik sözcükleri amaca uygun seçme

1 1. Gezilen ülkenin coğrafyasını ve kültürünü ön yargısız gözlemleme

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki TDK yazım kuralı panosuna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Oysaki Norveç'te kış geceleri oldukça uzun sürer.

B) Mısır'lıların sıcak selamlaşma kültürü dikkat çekicidir.

C) Sokaktaki müzisyenler meydanda neşeli ezgiler çalıyor.

D) Anladım ki coğrafya insanların yaşam biçimini etkiler.

11 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki «Ova Çocuk» ve «Mısır–İspanya–Norveç» metin karşılaştırmasından çıkarılacak ortak ana fikir hangisidir?

A) Dünyanın her yerinde insanlar tıpatıp aynı evlerde yaşar.

B) Coğrafya ve iklim, toplumların kültür ve yaşamını şekillendirir.

C) Soğuk iklimli ülkelerde doğa sporları hiçbir zaman yapılamaz.

D) Gezi yazısında yazar yalnız kendi ülkesinin üstünlüğünü anlatır.

12 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki Türkçe kavramlarını yazarak numaralı harflerle ismin yerini tutan söz türünü (şifreyi) bulunuz.

Gezip görülen yerleri anlatan metin türü: ... yazısı	G E Z İ
Hiç yapım eki almamış sözcüklerin yapıca türü	B A S İ T
Sözcüğün anlamını değiştiren ek türü: ... eki	Y A P I M
Varlığın kime ait olduğunu bildiren ek zamir türü	İ Y E L İ K
Fiyortları ve kuzey ışıklarıyla tanınan Kuzey Avrupa ülkesi	N O R V E Ç

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

ZAMİR